

Delårsrapport

Januari - Juni 2016

Folksam ömsesidig livförsäkring

Folksam

Innehållsförteckning

Folksam	3
Förvaltningsberättelse	5
Koncernen	
Nyckeltal för koncernen	9
Resultaträkning för koncernen	10
Rapport över totalresultat för koncernen	10
Balansräkning för koncernen	11
Rapport över förändringar i eget kapital för koncernen	12
Kassaflödesanalys för koncernen	13
Moderföretaget	
Nyckeltal för moderföretaget	14
Resultaträkning för moderföretaget	15
Balansräkning för moderföretaget	16
Rapport över förändringar i eget kapital för moderföretaget	17
Kassaflödesanalys för moderföretaget	18
Noter	
Not 1 Redovisningsprinciper i koncernen och moderföretaget	19
Not 2 Upplýsningar om risker	20
Not 3 Finansiella tillgångar och skulder	21
Not 4 Poster inom linjen	28
Not 5 Upplýsningar om närstående	29
Not 6 Väsentliga händelser efter balansdagen	29

Folksam

Folksam är kundernas företag som erbjuder försäkringar och pensionssparande. Visionen är att "våra kunder ska känna sig trygga i en hållbar värld". Att vara kundägt innebär att det inte finns någon aktieägare. Istället är det försäkringstagarna, kunderna, som är företagets ägare. Överskottet går tillbaka till kunderna i form av återbäring, premiesänkningar eller återinvestering i affären.

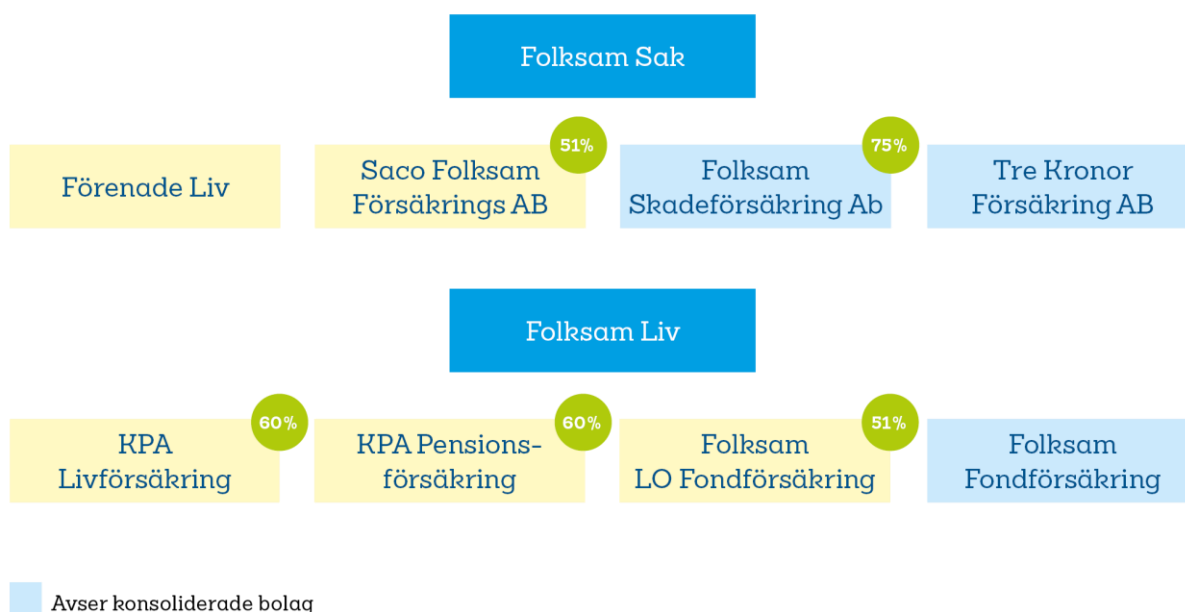
Organisationsstruktur

Folksam omfattar de två moderföretagen Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) och Folksam ömsesidig sakförsäkring (Folksam Sak) med dotterföretag.

Folksam Liv är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam Fondförsäkring), dels delägda företag som bolagen inom KPA Pension, som ägs till 60 procent och Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ) (Folksam LO Fondförsäkring), som ägs till 51 procent. KPA Pension omfattar KPA AB, KPA Livförsäkring AB (publ) (KPA Livförsäkring), KPA Pensionsförsäkring AB (publ) (KPA Pensionsförsäkring), KPA Pensionsservice AB samt KPA Pensionstjänst AB.

Folksam Sak är moderföretag i en koncern som förutom moderföretaget omfattar dels helägda dotterföretag som Tre Kronor Försäkring AB, Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ) (Förenade Liv) samt SalusAnsvar AB, dels delägda bolag som det finska försäkringsbolaget Folksam Skadeförsäkring Ab, som ägs till 75 procent. SalusAnsvar AB äger i sin tur 51 procent i Saco Folksam Försäkrings AB.

Totalt omfattar Folksam tio hel- och delägda försäkringsföretag. Nedanstående illustration visar vilka försäkringsföretag som konsolideras och inte.

Förutom de bolag som bedriver försäkringsverksamhet ingår ett antal dotterföretag, främst fastighetsbolag, som inte bedriver försäkringsverksamhet i båda de juridiska koncernerna.

Den operativa verksamheten bedrivs fram till den första september 2016 inom tre affärssegment, Partneraffär, Kollektivavtalad affär och Privataffär, vilka stöds av koncerngemensamma funktioner. Från och med den första september 2016 träder den omorganisation som Folksam beslutat om, för att skapa större kundfokus och högre effektivitet, i kraft. Förändringen innebär bland annat att Folksam:s tre affärsområden blir två genom att affärsområdena Partner och Kollektivavtalad affär slås samman.

Samverkan inom Folksam med dotterföretag sker inom bland annat distribution, administration/skadereglering och kapitalförvaltning för att nå stordriftsfördelar till nytta för kunderna.

Halvåret i sammandrag

Det första halvåret 2016 var stabilt och gick enligt plan för Folksam med dotterföretag. Sakförsäkringsverksamheten uppvisade god premietillväxt och samtliga försäkringsgrenar hade underliggande tillväxt. Den enorma tillväxt som tidigare präglade livförsäkringsverksamheten dämpades sedan vi införde restriktioner i vår traditionella livförsäkring. Engångspremierna fortsatte att minska och gav därför lägre premieinkomster jämfört med samma period föregående år. KPA Pension tog under årets första kvartal emot förra årets avtalade premier. Det innebar en tillväxt på omkring fem procent samt cirka 100 000 nya pensionskunder.

Det låga ränteläget medför att det blir allt svårare för branschens aktörer att generera hög avkastning. Folksam Livs kunder får dock fortfarande en relativt hög återbäring på sex procent för "gammalt kapital" och tre procent för "nytt kapital" trots att återbäringsräntorna sänktes i februari.

Sedan den första januari 2016 verkar Folksam med dotterföretag under Solvens II-regelverket. I grunden innebär den här förändringen att vi idag är ett mer modernt finansiellt företag jämfört med före årsskiftet, även om vi fortfarande arbetar med att effektivisera och utveckla rutinerna. Folksam Sak med dotterföretag rapporterar enligt Solvens II. Folksam Liv med dotterföretag har rena Solvens II-bolag (KPA Livförsäkring), företag med blandad verksamhet (Folksam Fondförsäkring och Folksam Liv) och rena tjänstepensionsbolag (Folksam LO Fondförsäkring och KPA Pensionsförsäkring) som följer Solvens I-regelverket. Bolagens kapitalkrav enligt Solvens II fastställs enligt standardmodellen. Samtliga bolag uppfyller solvens- och minimikapitalkrav.

I moderniseringens tecken pågår också våra andra utvecklingsprojekt. Vi lägger en miljard kronor per år i utveckling. För att säkra hem effekterna har vi prioriterat vissa av dessa satsningar framför andra, dels för att hålla kostnaderna under kontroll och dels för att varje projekt verkligen ska leverera nytta till förmån för kunderna. Ett steg i linje med vårt utvecklingsarbete är nya folksam.se som vi lanserade i april. Nästa steg i det arbetet blir att fortsätta utveckla kunddialogen genom digitala kanaler.

Folksam Liv och Folksam Saks styrelser har fattat ett inriktningsbeslut om att gå vidare med införlivningen av Förenade Livs verksamhet i Folksam. Den analys som har gjorts under våren 2016 visar entydigt att kunderna i samtliga berörda bolag gynnas av förändringen, samtidigt som Folksam renodlar i sin bolagsstruktur. Målsättningen är att avvecklingen av Förenade Liv ska vara färdig vid årsskiftet 2018/2019.

Folksam, Mkr	2016-06	2015-06	2015	2014
Premier ¹⁾	30 722	34 716	50 469	47 501
varav Sak ²⁾	7 014	6 731	13 395	12 925
varav Liv ²⁾	23 708	27 985	37 074	34 576
Förvalt kapital ^{3),4)}	385 185	372 371	368 454	350 170
Fondförsäkringstillgångar ^{3),5)}	111 471	111 085	111 144	99 525
Antal heltidstjänster ⁶⁾	3 748	3 719	3 706	3 563
Folksam kundindex (FKI), %	78	78	78	78

1) Premier omfattar premieintäkt i sakförsäkring, premieinkomst i livförsäkring samt inbetalningar från sparare i fondförsäkring, inklusive de ej konsoliderade försäkringsföretagen.

2) Avser total summering av premier per bolag med respektive dotterföretag, inklusive de ej konsoliderade försäkringsföretagen.

3) Avser vid periodens slut.

4) Tillgångar enligt totalavkastningstabell med avdrag för bolagsstrategiska innehav, vilket i huvudsak avser värdet av dotterföretag.

5) Placeringsstillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken.

6) Baseras på antalet arbetade timmar under perioden.

Förvaltningsberättelse

Folksam ömsesidig livförsäkring

Styrelsen och verkställande direktören för Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv), organisationsnummer 502006-1585, avger härmed delårsrapport för 2016-01-01 - 2016-06-30, företagets 103:e verksamhetsår.

Verksamhet Folksam Liv med dotter- och intresseföretag

Folksam Liv bedriver liv- och skadeförsäkringsverksamhet med inriktning på den svenska marknaden. Företaget erbjuder tjänstepension och pensionssparande till privatpersoner direkt eller via samarbeten samt gruppörsäkring och annan personriskförsäkring.

Folksam Liv och KPA Pension erbjuder bland annat traditionell livförsäkring som en sparform där Folksam Liv och KPA Pension placerar och förvaltar kapitalet. Det betyder att den som sparar inte själv behöver välja risknivå. Kapitalet fördelas mellan aktier, räntebärande värdepapper och övriga tillgångar samt följer placeringskriterier som tar hänsyn till etiska och hållbara investeringar. Sparformen innebär också en garanti på insatt kapital. När det uppstår överskott i förvaltningen fördelas det mellan pensionsspararna med hjälp av återbäringsräntan/avkastningsräntan.

Fondförsäkring innebär att kunden själv bestämmer risknivån på sitt sparande genom att välja vilka fonder kapitalet placeras i. Denna sparandeform erbjuds av Folksam Liv, Folksam Fondförsäkring, KPA Pensionsförsäkring och Folksam LO Fondförsäkring.

Väsentliga händelser första halvåret 2016

Folksam Liv sänkte från och med den första februari 2016 återbäringsräntorna på den traditionella livförsäkringen från 8,0 till 6,0 procent på "gammalt kapital" och från 4,0 till 3,0 procent på "nytt kapital".

Styrelsen i KPA Pension utsåg Britta Burreau till ny vd för KPA Pension. Hon tillträder tjänsten senast den andra december 2016. Britta Burreau kommer närmast från Nordea Liv & Pension där hon varit vd sedan 2004. Mia Liblik kvarstår som tillförordnad vd till dess.

Folksam har genom dotterföretaget KPA Pensionsförsäkring tecknat avtal med GIC (Government of Singapore Investment Corporation) om förvärv av fastigheten Kåkenhusen 37 (Kungshuset) i centrala Stockholm. Det underliggande fastighetsvärdet är 1 510 miljoner kronor och fastigheten utgörs av drygt 16 600 kvadratmeter.

Folksam har infört krav på branschlicens för försäkringsförmedlare för att få förmedla Folksams erbjudande. Det innebär att alla förmedlare som vill samarbeta med Folksam ska ha godkänd licens från Insuresec. Nya förmedlare ska uppvisa giltig licens från och med den 1 september 2016 och förmedlare som Folksam redan samarbetar med ska uppvisa giltig licens före den 31 december 2016. Folksam ska även se över certifieringen för egna rådgivare och medarbetare som arbetar kundnära.

Folksam har beslutat att ta bort den så kallade up front-ersättningen till försäkringsförmedlare som ett steg mot kommande regleringar. Förändringen träder i kraft i och med det nya ersättningsavtalet som börjar gälla från och med den 1 september 2016.

Ekonomisk översikt

Koncern

Koncernens, det vill säga Folksam Liv och Folksam Fondförsäkring, resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -2 262 (9 098) miljoner kronor.

Premieinkomsten för egen räkning i koncernen uppgick till 5 191 (8 949) miljoner kronor. Inbromsningen i premieinkomst i individuell traditionell sparförsäkring efter villkorsändringar vid halvårsskiftet 2015 har fortsatt in i 2016. Även inbetalningar i fondförsäkring har minskat i det sämre borsklimatet och uppgick till 2 255 (3 495) miljoner kronor. Premier för kollektivavtalade tjänstepensioner har ökat i såväl moderföretag som i de ej konsoliderade dotterföretagen.

Moderföretaget

Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgick till -2 463 (8 812) miljoner kronor. Resultatförsmringningen berodde framförallt på att de försäkringstekniska avsättningarna ökat genom lägre marknadsräntor, tioårsräntan är ned 1,0 procentenhet sedan årsskiftet.

Premieinkomsten och premieintäkten uppgick sammantaget till 5 184 (8 940) miljoner kronor. Främst har engångsinbetald privat kapitalförsäkring minskat kraftigt men även för individuell tjänstepension är premieinkomsten lägre än föregående år. Premieinkomst för kollektivavtalad tjänstepension och för riskförsäkring är i nivå med, eller något högre än motsvarande period 2015.

Försäkringsersättningarna efter avgiven återförsäkring i moderföretaget uppgick till 3 595 (3 519) miljoner kronor. Ersättningarna har ökat jämfört med föregående år främst genom ökade skador och reservökningar inom sjukförsäkring, både den individuella och grupp. Avsättningar för oreglerade skador inom kooperativa tjänstepensioner var lägre än föregående år. Inom sparandeförsäkring är det en liten ökning av försäkringsersättningar.

Livförsäkringsavsättningarna i moderföretaget ökade med 7 681 (1 448) miljoner kronor. Marknadsräntorna har sjunkit under året, tioårsräntan med 1,0 procentenhet, och därmed ökat avsättningarna med 7,4 miljarder kronor. Ett positivt kassaflöde på cirka 1,5 miljarder ökar avsättningarna med cirka 1 miljard kronor.

Driftskostnaderna i moderföretaget minskade och uppgick till 550 (607) miljoner kronor. Den lägre försäljningen minskar anskaffningskostnaderna med 127 miljoner kronor till 203 miljoner kronor. Administrationskostnaderna är 70 miljoner kronor högre som en effekt av den ökade satsningen på utveckling och på regelefterlevnad som startade under 2015 och som fortsatt in i 2016. Förvaltningskostnadsprocenten för sparandeverksamheten i moderföretaget uppgick till 0,6 (0,7) procent.

Solvensgraden i moderföretaget sjönk med 7 procentenheter från årsskiftet till 155 (162) procent som en följd av det negativa resultatet. Solvensgraden beskriver hur väl ett livförsäkringsföretag lever upp till de garanterade åtagandena gentemot kunderna. Folksam Livs starka solvens är en förutsättning för att kunna ge en bra framtida avkastning på förvaltad kapital.

Den kollektiva konsolideringen per 2016-06-30 uppgick för premiebestämda försäkringar till 116,1 (121,8) procent och för förmånsbestämda försäkringar till 178,2 (178,4) procent. Den kollektiva konsolideringen beskriver förhållandet mellan företagets tillgångar och hur mycket som fördelats till kunderna. Fördelningen omfattar både garanterade och ej garanterade åtaganden.

Återbäringsräntan i premiebestämd traditionell försäkring sänktes den första februari från 8,0 till 6,0 procent för "gamla premier" och från 4,0 till 3,0 procent för "nya premier" för såväl verksamhetsgren tjänstepensionsförsäkring som verksamhetsgren övrig livförsäkring. Inom gruppliv- och gruppskadeförsäkring har 292 (330) miljoner kronor betalats ut som återbäring. Total avsättning för återbäring och rabatter uppgick till sammanlagt 3 791 (3 844) miljoner kronor, varav 553 (611) miljoner kronor avser kollektivavtalad sjuk- och premiebefrielseförsäkring.

Den egna risk- och solvensbedömningen visar att Folksam Liv är tillräckligt kapitaliserat för att genomföra sin affärsplan. Vid förändringar såsom nya affärer eller satsningar är det viktigt att bedöma effekterna på det befintliga kapitalet och det framtida kapitalbehovet.

Dotterföretag

Folksam Fondförsäkring är ett helägt dotterföretag som erbjuder fondförsäkringsprodukter. Premieinbetalningarna har under perioden uppgått till 2 255 (3 493) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna uppgår till 36 769 (37 637) miljoner kronor. Resultatet före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 24 (29) miljoner kronor.

Intresseföretag

KPA AB ägs av Folksam Liv till 60 procent och till 40 procent av SKL Företag AB. Bolaget konsolideras inte i Folksam Liv då bestämmande inflytande enligt IFRS 10 inte bedöms föreligga. KPA AB äger bolaget KPA Pensionservice AB som i sin tur äger KPA Pensionstjänst AB. KPA AB äger dessutom KPA Livförsäkring som i sin tur äger KPA Pensionsförsäkring. KPA-bolagen driver verksamheten under det gemensamma varumärket KPA Pension och erbjuder traditionell pensionsförsäkring, fondförsäkring, livförsäkring, pensionsadministration, valcentral och kapitalförvaltning med etisk inriktning. KPA Pension är marknadsledande inom pensionsområdet i kommunsektorn och kunderna är både arbetsgivare och anställda.

Totalt inbetalda premier i KPA Pension uppgick till 11 218 (10 888) miljoner kronor varav 374 (381) miljoner kronor i fondförsäkring. Totalavkastningen uppgick till 1,9 (4,0) procent för KPA Pensionsförsäkring och solvensgraden till 154 (176) procent. Det försäkringstekniska resultatet i KPA Pensionsförsäkring uppgick till -1 458 (10 108) miljoner kronor. Kraftiga öknings i försäkringstekniska avsättningar genom lägre diskonteringsräntor är den huvudsakliga förklaringen till resultatnedgången. I KPA Livförsäkring minskade det försäkringstekniska resultatet till 45 (124) miljoner kronor. Resultatnedgången är främst hänförlig till lägre totalavkastning.

Folksam LO Fondförsäkring ägs till 51 procent av Folksam ömsesidig livförsäkring och till 49 procent av LO:s Försäkringshandelsbolag. Bolaget klassificeras från den 1 januari 2014 som ett intresseföretag och konsolideras därmed enligt kapitalandelsmetoden. Verksamheten

är riktad mot marknaden för kollektivavtalade tjänstepensioner och omfattar administration och förvaltning av pensionsmedel. Premieinbetalningarna inklusive inflyttade premier uppgick för första halvåret till 4 994 (4 594) miljoner kronor och fondförsäkringstillgångarna uppgick till 66 887 (65 227) miljoner kronor. Resultatet efter bokslutsdispositioner och skatt uppgick till 57 (96) miljoner kronor. Det lägre resultatet härrör främst från värdeutvecklingen i bolagets egna placeringar.

Kapitalförvaltning

Marknadsutveckling

Efter sju år med en styrränta på noll höjde den amerikanska centralbanken i december 2015 sin ränta till +0,25 procent som en reaktion på vissa positiva konjunktursignaler. I Europa har dock konjunktursignalerna varit mer blandade och den europeiska centralbanken fortsatte under början av 2016 att sänka styrräntan och förstärkte förväntningarna om ytterligare penningpolitiska lättnader under våren i form av fortsatta stödköp av obligationer och fortsatta räntesänkningar.

Trots starka svenska konjunktursiffror med BNP-ökning för 2015 på över 3,5 procent och en svagt stigande inflation valde Riksbanken att följa den europeiska centralbanken och sänkte i februari den svenska styrräntan från -0,25 till -0,35 procent. Att inte sänka styrräntan hade sannolikt lett till en stärkt svensk krona vilket skulle hindrat den önskade fortsatta ökningen av inflationen.

De svenska räntorna hade under slutet av 2015 stigit något, bland annat mot bakgrund av ett förväntat ökat statligt upplåningsbehov, och var vid ingången av året cirka +1,0 procent för 10-åriga statsobligationer och cirka +0,3 procent för 2-åriga statsobligationer. Riksbanken aviserade fortsatta stödköp av obligationer och under januari och februari följde de svenska räntorna övriga Europa och den 10-åriga statsobligationsräntan sjönk till cirka +0,6 procent och 2-åriga statsobligationer handlades i februari återigen till negativa räntor, cirka -0,2 procent. Under våren var räntorna relativt stabila och likviditeten var låg då marknaden dominerades av Riksbankens stödköp.

För världens aktiemarknader inleddes året på ett dramatiskt sätt genom bland annat kraftiga kinesiska börsfall som fick effekter även på övriga börser världen över. Vid mitten av februari hade Stockholmsbörsen tappat cirka 14 procent och internationella aktiemarknader cirka 11 procent. Under resten av våren återhämtade sig såväl Sveriges som världens aktiemarknader, stödda av allmänt svagt positiva konjunktursignaler, och vid slutet av maj hade börserna i allmänhet åter nått till nivåerna vid inledningen av året och fortsatte sedan upp under början av juni.

Den 23 juni överraskade det brittiska folket flertalet förväntningar och valprognoser och röstade för Brexit, brittiskt utträde ur den Europeiska unionen. Valutagången resulterade i kraftiga räntefall även i Sverige. Vid utgången av första halvåret hade den 10-åriga statsobligationsräntan sjunkit till nästan +0,2 procent och den 2-åriga statsobligationsräntan hade sjunkit till -0,6 procent. För världens börser inleddes en mycket stökig period redan i början av juni och när valresultatet blev klart föll den svenska börsen med cirka 9 procent på en enda dag. Efter viss återhämtning under periodens sista vecka hade den svenska börsen totalt sjunkit med ca 4 procent vid periodens utgång. Internationella börser hade sjunkit med cirka 1 procent i lokal valuta, men stigit med cirka 3 procent i svenska kronor efter en viss försvagning av den svenska kronan under första halvåret.

Den svenska fastighetsmarknaden utvecklades generellt positivt under årets första sex månader. Värdeutvecklingen bedöms generellt ha varit uppemot 5 procent för såväl bostäder som kommersiella fastigheter i bra lägen. Marknadens avkastningskrav bedöms generellt ha sjunkit något och för kommersiella lokaler noteras något högre hyresnivåer.

Avkastning

Totalavkastningen på företagets tillgångar för första halvåret 2016 blev 2,6 (3,7) procent, motsvarande 4 440 (5 911) miljoner kronor. Det som i huvudsak förklarar totalavkastningen är företagets strategiska tillgångsfördelning, vilken bland annat styrs av försäkringsåtagandenas art och företagets risktolerans. Periodens avkastning förklaras främst av fortsatt fallande räntor som gett en god avkastning på räntebärande placeringar och en god avkastning på fastigheter. Aktier har gett en negativ avkastning. Räntebärande placeringar har resulterat i en avkastning på 3,9 procent, fastigheter 8,7 procent och aktier -0,6 procent. Fördelningen mellan olika tillgångsslag har i stort sett varit oförändrad under perioden. Aktieexponeringen var per halvårsskiftet drygt 30 procent av totala tillgångar. Durationen i den räntebärande portföljen har under perioden varit cirka 4,5 år. Valutaexponeringen har under perioden varit cirka 16 procent.

Totalavkastningstabell, Moderföretaget

Mkr	Ingående marknads- värde 2016-01-01	Utgående marknads- värde 2016-06-30	Total- avkastning 2016-06	Total- avkastning 2016-06 %	Total- avkastning 2015-06 %
Räntebärande placeringar	97 284	100 416	3 831	3,9	0,5
Aktier	51 928	52 276	-315	-0,6	7,9
Specialplaceringar	3 811	4 918	306	5,8	3,9
Fastigheter	11 501	10 938	899	8,7	6,4
Bolagsstrategiska innehav	3 976	3 694	-281	-7,1	6,7
Säkringsinstrument	71	-	-	N/A	N/A
Summa	168 571	172 242	4 440	2,6	3,7

Totalavkastningstabellen är uppställd enligt rekommendation från Svensk Försäkring och företagets riktlinjer för mätning och rapportering av totalavkastning.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Resultatutvecklingen påverkas i hög grad av börs- och valutakursers utveckling liksom av förändringar i det allmänna ränteläget. Dessa påverkas i sin tur av förändringar av makroekonomiska faktorer såsom tillväxt, inflation och arbetslöshet. Riskerna och de beslut som fattas för att hantera dessa påverkar företagets ekonomiska ställning och förmåga att nå företagets mål. Genom aktiva, kontrollerade och affärsmässiga beslut med beaktande kring risker skapas förutsättningar att erbjuda kunderna trygga försäkringslösningar. Av den anledningen är det viktigt att risker hanteras och kontrolleras på ett strukturerat sätt, både i ett kort och ett långt tidsperspektiv.

En beskrivning av koncernens samlade risker och hur de styrs samt hanteras återfinns i årsredovisningen för 2015. Den hantering som beskrivs i årsredovisningen för 2015 är i all väsentlighet oförändrad med undantag för vad som beskrivs i not 2 - Upplysningar om risker. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

Sedan den 1 januari 2016 verkar Folksam under Solvens II, en anpassning som krävt ett omfattande arbete men som gjort Folksam till ett mer modernt finansiellt företag. Folksam står i beredskap inför att regeringen ska lägga fram ett nytt förslag till ny reglering av tjänstepensionsföretag under 2017. Den nya lagen kommer att utgöra ett alternativt regelverk till Solvens II för drivande av tjänstepensionsverksamhet. I avvaktan på den nya lagen omfattas tjänstepensionsverksamheten i Folksam av de gamla solvensreglerna.

Ett nytt EU-direktiv om distribution av försäkringar (Insurance Distribution Directive, IDD) har nyligen antagits. IDD ersätter nuvarande regler om försäkringsförmedling och utvidgas till att omfatta försäkringsbolagens egna säljare. Det samlade regelverket för distribution av försäkringar börjar gälla senast i februari 2018.

Den internationella organisationen IASB (International Accounting Standards Board) väntas under slutet av året besluta om en helt ny standard för redovisning av försäkringskontrakt (IFRS 4) som ska börja gälla från år 2020. IFRS 4 innebär genomgripande förändringar för hur försäkringsverksamhet både ska värderas och presenteras i redovisningen. I vilken utsträckning som standarden kommer att bli tillämplig på försäkringsbolagen i Folksam är ännu inte helt klart.

Transaktioner med närstående

Folksam Liv-koncernen har samma typ av avtal 2016 som är beskrivna i not till årsredovisningen 2015. De mest väsentliga transaktionerna med närstående för delårsperioden redovisas i not 5 för både koncernen och moderföretaget. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

Twister

Folksam Liv med dotterföretag är inblandad i ett fåtal tvister vars omfattning är att betrakta som normal med hänsyn till den bedrivna verksamheten. De flesta avser mindre belopp och bedöms inte väsentligt påverka företagets eller koncernens finansiella ställning. I de fall det rör större belopp görs en bedömning av det sannolika ekonomiska utfallet och behovet av en eventuell avsättning.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter delårsperiodens slut.

Nyckeltal

Koncernen, Mkr	2016 jan-jun	2015 jan-jun	2015 jan-jun
Resultat av kapitalförvaltningen			
Direktavkastning, procent	1,2	1,2	2,1
Totalavkastning, procent ¹⁾	2,9	3,6	3,4
Ekonomisk ställning			
Konsolideringsgrad, procent (avser skadeförsäkringsrörelsen)	305	316	317
Konsolideringskapital	60 239	65 232	64 105

¹⁾Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital och enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning. Utgångspunkten vid beräkningen av totalavkastningen är bolagets placeringsriktlinjer och intern rapportering.

Resultaträkning i sammandrag

Koncernen, Mkr	2016	2015	2015
	jan-juni	jan-juni	jan-dec
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN			
Premieintäkt (efter avgiven återförsäkring)	351	352	706
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	92	127	93
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-400	-330	-639
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-	-	295
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-295
Driftskostnader	-41	-30	-68
Övrigt	-	-	-1
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1	118	90
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	4 840	8 597	12 791
Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	3 635	7 842	6 620
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-3 207	-3 200	-6 184
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-7 000	-3 688	-2 564
Driftskostnader	-760	-848	-1 668
Övrigt	366	471	712
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-2 126	9 175	9 708
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1	118	90
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-2 126	9 175	9 708
Avkastningsskatt	-121	-191	-347
Övrigt	-16	-4	-6
Resultat före skatt	-2 262	9 098	9 445
Skatt	52	-64	-46
PERIODENS RESULTAT	-2 210	9 034	9 399
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna	-2 302	8 924	9 190
Innehav utan bestämmande inflytande	92	110	208

Rapport över totalresultat i sammandrag

Koncernen, Mkr	2016	2015	2015
	jan-juni	jan-juni	jan-dec
Periodens resultat	-2 210	9 034	9 399
Övrigt totalresultat			
Poster som inte kan omföras till periodens resultat			
Omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-43	129	157
Skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till periodens resultat	1	-28	-5
Del i intresseföretags omvärdering av förmånsbestämda pensionsplaner	-3	4	12
Del i intresseföretags skatt hänförlig till poster som inte kan återföras till periodens slut	1	-1	-3
Poster som har omförts eller kan omföras till periodens resultat			
Omräkningsdifferenser hänförliga till utlandsverksamhet	20	-20	-26
Övrigt totalresultat efter skatt	-24	83	135
PERIODENS TOTALRESULTAT	-2 234	9 117	9 534
Totalresultat hänförligt till:			
Försäkringstagarna	-2 326	9 007	9 325
Innehav utan bestämmande inflytande	92	110	209

Balansräkning i sammandrag

Koncernen, Mkr		2016 30 juni	2015 30 juni	2015 31 dec
TILLGÅNGAR				
Immateriella tillgångar		29	35	32
Placeringstillgångar		13 166	11 967	12 626
Andra finansiella placeringstillgångar		163 679	161 091	149 490
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken		37 072	37 840	38 066
Återförsäkrars andel av försäkringstekniska avsättningar		346	434	422
Fordringar		18 430	1 943	532
Andra tillgångar		8 701	6 114	7 150
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 703	1 710	2 153
SUMMA TILLGÅNGAR	Not 3	243 125	221 135	210 471
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital		59 304	63 464	62 793
Innehav utan bestämmande inflytande		1 702	1 511	1 610
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)		111 761	104 564	104 245
Försäkringstekniska avsättningar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken		37 322	38 170	38 071
Avsättningar för andra risker och kostnader		1 374	548	1 479
Depåer från återförsäkrare		103	122	103
Skulder		31 174	12 377	1 735
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		384	379	435
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not 3	243 125	221 135	210 471

Uppllysning om koncernens ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden, se not 4 Poster inom linjen.

Rapport över förändringar i eget kapital i sammandrag

Koncernen, Mkr	Eget kapital hänförligt till försäkrings-tagarna	Innehav utan bestämmande inflytande	Totalt eget kapital
Ingående balans 2015-01-01	55 378	1 459	56 837
Tilldelad återbäring	-1 910	-	-1 910
Utdelning till minoritet	-	-58	-58
Årets totalresultat	9 325	208	9 534
Utgående balans 2015-12-31	62 793	1 610	64 403
Ingående balans 2015-01-01	55 378	1 459	56 837
Tilldelad återbäring	-921	-	-921
Utdelning till minoritet	-	-58	-58
Totalresultat för perioden	9 007	110	9 117
Utgående balans 2015-06-30	63 464	1 511	64 975
Ingående balans 2016-01-01	62 793	1 610	64 403
Tilldelad återbäring	-1 163	-	-1 163
Totalresultat för perioden	-2 326	92	-2 234
Utgående balans 2016-06-30	59 304	1 702	61 006

Kassaflödesanalys i sammandrag

Koncernen, Mkr	2016 jan-juni	2015 jan-juni
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före skatt	-2 262	9 098
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	6 108	-1 852
Betald skatt	-81	-38
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	3 765	7 208
Förändring av placeringstillgångar	-3 015	-8 964
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto	413	331
Förändring av övriga rörelsefordringar	544	1 039
Förändring av övriga rörelseskulder	-246	-340
Utbetald återbäring från konsolideringsfonden	-1 163	-921
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	298	-1 647
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Nettoinvesteringar	-25	-143
Förändring av materiella och immateriella tillgångar	-30	30
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-55	-113
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-58
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-	-58
PERIODENS KASSAFLÖDE	243	-1 818
Likvida medel vid periodens början	5 654	6 329
Kursdifferens i likvida medel	-21	55
Likvida medel vid periodens slut	5 876	4 566
PERIODENS KASSAFLÖDE	243	-1 818

Nyckeltal

Moderföretaget, Mkr	2016 jan-juni	2015 jan-juni	2015 jan-dec
Resultat av skadeförsäkringsrörelsen			
Skadeprocent	114	94	91
Driftskostnadsprocent	12	8	10
Totalkostnadsprocent	126	102	101
Livförsäkringsrörelse			
Förvaltningskostnadsprocent	0,6	0,7	0,7
Resultat av kapitalförvaltningen			
Direktavkastning, procent	1,3	1,3	2,6
Totalavkastning, procent ¹⁾	2,6	3,7	3,7
Ekonomisk ställning			
Konsolideringsgrad, procent	305	316	317
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, retrospektivreservmetoden	116,1	121,8	117,5
Kollektiv konsolideringsnivå, procent, pensionstilläggsmetoden	178,2	178,4	175,5
Konsolideringskapital	60 784	65 012	65 540
Kollektivt konsolideringskapital	30 310	34 495	30 618
Kapitalbas	60 139	64 420	63 923
Erforderlig solvensmarginal	15 926	4 832	4 782
Kapitalbas för försäkringsgruppen	65 297	66 145	65 672
Erforderlig solvensmarginal för försäkringsgruppen	19 988	7 265	7 329
Solvensrelaterade nyckeltal ²⁾			
Kapitalbas	60 302		
varav primärkapital	60 302		
varav tilläggskapital	-		
Minimikapitalkrav	4 363		
Solvenskapitalkrav	15 926		

¹⁾Totalavkastningen i procent är beräknad som kapitalavkastning i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital och enligt Svensk Försäkrings rekommendation för rapportering av totalavkastning. Utgångspunkten vid beräkningen av totalavkastningen är bolagets placeringsriktlinjer och intern rapportering. I årsredovisningen redovisas en fullständig Totalavkastningstabell med kompletterande notupplysning avseende sambandet med resultat- och balansräkningen.

²⁾Från och med den 1 januari 2016 ska solvensrelaterade upplysningar lämnas i delårsrapporten. I enlighet med FFFS 2015:12 lämnas inga upplysningar för gruppen och ingen omräkning har skett för tidigare perioder avseende det enskilda företaget.

Resultaträkning i sammandrag

Moderföretaget, Mkr	2016 jan-juni	2015 jan-juni	2015 jan-dec
TEKNISK REDOVISNING AV SKADEFÖRSÄKRINGSRÖRELSEN			
Premieintäkter (efter avgiven återförsäkring)	351	351	705
Kapitalavkastning överförd från finansrörelsen	92	127	93
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-400	-330	-640
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-	-	295
Återbäring och rabatter (efter avgiven återförsäkring)	-	-	-295
Driftskostnader	-41	-29	-68
Övrigt	0	0	-1
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1	118	90
TEKNISK REDOVISNING AV LIVFÖRSÄKRINGSRÖRELSE			
Premieinkomst (efter avgiven återförsäkring)	4 833	8 589	12 773
Kapitalavkastning, inklusive orealiserade värdeförändringar	4 091	5 323	4 670
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)	-3 195	-3 189	-6 162
Förändring i livförsäkringsavsättningar	-7 681	-1 448	-1 155
Driftskostnader	-509	-577	-1 096
Övrigt	-3	-3	-135
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-2 464	8 693	8 895
ICKE-TEKNISK REDOVISNING			
Skadeförsäkringsrörelsens tekniska resultat	1	118	90
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	-2 464	8 693	8 895
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	-2 463	8 812	8 985
Bokslutsdispositioner	306	188	56
Resultat före skatt	-2 157	9 000	9 041
Skatt	-135	-302	-402
Periodens resultat	-2 292	8 698	8 639
Hänförligt till:			
Försäkringstagarna	-2 292	8 698	8 639

Rapport över totalresultat i sammandrag

Moderföretaget, Mkr	2016 jan-juni	2015 jan-juni	2015 jan-dec
Periodens resultat	-2 292	8 698	8 639
Periodens övriga totalresultat	-	-	-
Periodens totalresultat	-2 292	8 698	8 639

Balansräkning i sammandrag

Moderföretaget, Mkr		2016	2015	2015
		jan-juni	jan-juni	jan-dec
TILLGÅNGAR				
Placeringstillgångar		12 441	10 683	12 102
Andra finansiella placeringstillgångar		163 584	160 854	149 247
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken		549	527	539
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar		331	422	410
Fordringar		18 247	1 819	415
Andra tillgångar		5 420	4 100	4 288
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		832	920	1 327
SUMMA TILLGÅNGAR	Not 3	201 403	179 325	168 328
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital		55 212	59 714	58 666
Obeskattade reserver		965	1 140	1 272
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)		111 683	104 497	104 189
Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken		982	976	982
Avsättningar för andra risker och kostnader		567	707	610
Depåer från återförsäkrare		103	122	103
Skulder		31 599	11 898	2 171
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		291	272	337
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not 3	201 403	179 325	168 328

Uppllysning om moderföretagets ställda säkerheter, eventalförpliktelser och åtaganden, se not 4 Poster inom linjen.

Rapport över förändringar i eget kapital i sammandrag

Moderföretaget, Mkr	Konsolide- ringsfond	Årets resultat	Totalt eget kapital
Ingående balans 2015-01-01	46 490	5 447	51 937
Föregående års vinstdisposition	5 447	-5 447	-
Tilldelad återbäring	-1 910	-	-1 910
Årets totalresultat	-	8 639	8 639
Utgående balans 2015-12-31	50 027	8 639	58 666
Ingående balans 2015-01-01	46 490	5 447	51 937
Tilldelad återbäring	-921	-	-921
Totalresultat för perioden	-	8 698	8 698
Utgående balans 2015-06-30	45 569	14 145	59 714
Ingående balans 2016-01-01	50 027	8 639	58 666
Tilldelad återbäring	-1 162	-	-1 162
Totalresultat för perioden	-	-2 292	-2 292
Utgående balans 2016-06-30	48 865	6 347	55 212

Kassaflödesanalys i sammandrag

	2016	2015
Moderföretaget, Mkr	jan-juni	jan-juni
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		
Resultat före skatt	-2 463	8 812
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	6 271	-1 457
Betald skatt	-194	-253
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring i tillgångar och skulder	3 614	7 102
Förändring av placeringstillgångar	-3 012	-8 970
Förändring av placeringstillgångar/försäkringstekniska avsättningar, fondförsäkring, netto	4	6
Förändring av övriga rörelsefordringar	510	1 113
Förändring av övriga rörelseskulder	-120	-204
Utbetald återbäring från konsolideringsfonden	-1 163	-921
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	-167	-1 874
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Nettoinvesteringar	-3	123
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN	-3	123
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Utbetald utdelning till innehav utan bestämmande inflytande	-	-
KASSAFLÖDE FRÅN FINANSIERINGSVERKSAMHETEN	-	-
PERIODENS KASSAFLÖDE	-170	-1 751
Likvida medel vid periodens början	4 260	5 699
Kursdifferens i likvida medel	-22	55
Likvida medel vid periodens slut	4 068	4 003
PERIODENS KASSAFLÖDE	-170	-1 751

NOTER

Not 1 Redovisningsprinciper

Allmän information

Delårsrapporten avges per 30 juni 2016 och avser perioden 1 januari till 30 juni 2016 för Folksam ömsesidig livförsäkring som är ett ömsesidigt försäkringsbolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Bohusgatan 14, 106 60 Stockholm och organisationsnumret är 502006-1585.

I delårsrapporten har samma redovisningsprinciper tillämpats som i den senaste årsredovisningen.

Överensstämmelse med normgivning och lag

Koncernredovisningen är upprättad i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) utgivna av International Accounting Standards Board (IASB) antagna av EU. Tillämpning sker även av Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 1 Kompletterande redovisningsregler för koncerner. Även tillämpliga delar av Finansinspektionens föreskrifter FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter och Lag om årsredovisning för försäkringsföretag tillämpas i koncernredovisningen.

Moderföretagets delårsrapport är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag FFFS 2015:12 och dess ändringsföreskrifter och Rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2 Redovisning för juridisk person. Moderföretaget tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS och med detta avses internationella redovisningsstandarder som har antagits för tillämpning med de begränsningar som följer av RFR 2 och Finansinspektionens föreskrifter. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av delårsrapporten kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av tillgångar, skulder, intäkter och kostnader. Verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar och bedömningar. De kritiska bedömningarna och källorna till osäkerhet i uppskattningar är desamma som i senaste årsredovisning.

Nya IFRS och tolkningar som ännu inte börjat tillämpas

Nyheter och ändringar som blir tillämpliga från den 1 januari 2017 har inte tillämpats i denna delårsrapport.

Not 2 Upplysningar om risker

Syftet med riskhanteringen är att fånga alla väsentliga risker som är förknippade med organisationen och dess verksamhet både i nutid och framtid. Risker som hanteras på rätt sätt kan leda till möjligheter och värdeskapande, medan risker som inte behandlas rätt kan leda till stora skador och kostnader. Förmågan att identifiera, värdera och hantera risker är därför väsentlig. Det är viktigt med en helhetssyn på företagets risker och att riskerna hanteras på ett enhetligt sätt i såväl ett kort som långt perspektiv. Det innebär att allt risktagande ska vara medvetet och balanserat, speciellt med hänsyn till företagets åtaganden gentemot de försäkrade.

Solvens II-regelverket trädde i kraft den 1 januari 2016. Syftet med regleringen är att stärka skyddet för försäkringstagarna och säkerställa finansiell stabilitet i försäkringsföretagen. Nya regler har bland annat införts för beräkning av kapitalkrav kopplat till företagets risker. Vidare har krav införts på att företaget ska göra en "egen risk- och solvensbedömning" vilket i korthet innebär att affärsstrategierna integreras med bedömning av totalt kapitalbehov med hänsyn till företagets riskprofil. Solvens II-regelverket innebär också utökad rapportering till Finansinspektionen.

Den riskbild som redovisas i årsredovisningen för 2015 är i allt väsentligt oförändrad med undantag för vad som beskrivs nedan. Årsredovisningen finns på www.folksam.se.

- I samband med den årliga revideringen av riskkaptitramverket har nya riskmått introducerats och styrelsens risktolerans är formulerad kvantitativt för de övergripande riskkategorierna.
- Riskfunktionen ansvarar sedan årsskiftet för både riskhanteringssystemet och internkontrollsystemet.
- De risker för övrig livverksamhet som till och med den 31 december 2015 mättes i enlighet med Finansinspektionens trafikljusmodell mäts från och med den 1 januari 2016 i enlighet med standardmodellen inom Solvens II.

Not 3 Finansiella tillgångar och skulder

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen, Mkr 2016-06-30	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen									
	Tillgångar och skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella tillgångar och skulder	Summa finansiella tillgångar/skulder	Icke finansiella tillgångar/skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
Tillgångar										
Andra immateriella tillgångar	-	-	-	-	-	-	29	29	29	-
Byggnader och mark	-	-	-	-	-	-	9 668	9 668	9 668	4 223
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-	-	2 013	2 013	-	2 013	2 013	347
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	1 484	-	-	1 484	-	1 484	1 484	1 484
Aktier och andelar	53 715	-	-	-	-	53 715	-	53 715	53 715	35 863
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	97 318	-	-	-	-	97 318	-	97 318	97 318	93 109
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	-	40	-	40	40	40
Övriga lån	-	-	1 338	-	-	1 338	-	1 338	1 338	1 338
Utlåning till kreditinstitut	-	-	782	-	-	782	-	782	782	782
Derivat	-	191	-	-	-	191	-	191	191	383
Placeringstillgångar för vilka livförsäkraren bär risk	37 072	-	-	-	-	37 072	-	37 072	37 072	37 072
Övriga finansiella placeringstillgångar	10 294	-	-	-	-	10 294	-	10 294	10 294	10 294
Återförsäkrares andel av försäkringstekn. avsättn.	-	-	-	-	-	-	346	346	346	346
Fordr avs. direkt försäkring	-	-	-	-	-	-	21	21	21	19
Fordr avs. återförsäkring	-	-	-	-	-	-	7	7	7	8
Aktuell skattefordran	-	-	-	-	-	-	34	34	34	33
Övriga fordringar	-	-	18 402	-	-	18 402	-	18 402	18 402	18 466
Materiella tillgångar	-	-	-	-	-	-	1 471	1 471	1 471	-
Likvida medel	-	-	-	-	7 195	7 195	-	7 195	7 195	6 450
Upplupna ränte- och hyresint.	-	-	793	-	-	793	-	793	793	792
Förutbet. anskaffn.kostn.	-	-	-	-	-	-	735	735	735	735
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	176	-	-	176	-	176	176	71
Summa tillgångar	198 399	191	23 015	-	9 209	230 814	12 311	243 125	243 125	211 854
Skulder										
Försäkringstekn. avsättn.	-	-	-	-	-	-	111 761	111 761	111 761	111 761
Avsättn. villkorad återbäring försäkr.tagare bär plac.risk	-	-	-	-	429	429	-	429	429	429
Avsättn. fondförs. försäkr.tagare bär plac.risk	-	-	-	-	37 322	37 322	-	37 322	37 322	37 322
Avsättning för andra risker och kostnader	-	-	-	-	-	-	945	945	945	614
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	-	103	103	-	103	103	103
Skulder avs. direkt försäkring	-	-	-	-	-	-	40	40	40	40
Skulder avs. återförsäkring	-	-	-	-	-	-	5	5	5	5
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	363	363	-	363	363	8
Derivat	-	215	-	-	-	215	-	215	215	96
Övriga skulder	-	-	-	-	30 552	30 552	-	30 553	30 553	31 402
Uppl. kostn. och förutbet. int.	-	-	-	-	384	384	-	384	384	318
Summa skulder	-	215	-	-	69 154	69 368	112 750	182 119	182 119	182 098

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Koncernen, Mkr 2015-06-30	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen						Summa finansiella tillgångar/skulder	Icke finansiella tillgångar/skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	Tillgångar och skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar	Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella tillgångar och skulder						
Tillgångar											
Andra immateriella tillgångar	-	-	-	-	-	-	35	35	35	35	35
Byggnader och mark	-	-	-	-	-	-	8 773	8 773	8 773	8 773	5 435
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-	-	1 869	1 869	-	1 869	1 869	1 869	-
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	1 325	-	-	1 325	+	1 325	1 325	1 325	1 325
Aktier och andelar	56 422	-	-	-	-	56 422	-	56 422	56 422	56 422	32 785
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	94 059	-	-	-	-	94 059	-	94 059	94 059	94 059	90 685
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	-	40	-	40	40	40	40
Övriga lån	-	-	1 293	-	-	1 293	-	1 293	1 293	1 293	1 293
Utlåning till kreditinstitut	-	-	390	-	-	390	-	390	390	390	390
Derivat	-	611	-	-	-	611	-	611	611	611	593
Placeringstillgångar för vilka livförsäkraren bär risk	37 840	-	-	-	-	37 840	-	37 840	37 840	37 840	37 840
Övriga finansiella placeringstillgångar	8 277	-	-	-	-	8 277	-	8 277	8 277	8 277	8 277
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	434	434	434	434	434
Fordr avs dir försäkring	-	-	-	-	-	-	57	57	57	57	57
Fordr avs återförsäkring	-	-	-	-	-	-	36	36	36	36	36
Aktuell skattefordran	-	-	-	-	-	-	86	86	86	86	86
Övriga fordringar	-	-	1 763	-	-	1 763	-	1 763	1 763	1 763	1 763
Materiella tillgångar	-	-	-	-	-	-	1 452	1 452	1 452	1 452	1 452
Likvida medel	-	-	-	-	4 662	4 662	-	4 662	4 662	4 662	4 662
Upplupna ränte- och hyresint.	-	-	875	-	-	875	-	875	875	875	875
Förutbet. anskaffn. kostn.	-	-	-	-	-	-	710	710	710	710	710
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	125	-	-	125	-	125	125	125	125
Summa tillgångar	196 597	611	5 811	-	6 532	209 551	11 584	221 135	221 135	221 135	188 898
Skulder											
Försäkringstekn. avsättn.	-	-	-	-	-	-	104 564	104 564	-	-	-
Avsättn. villkorad återbäring, försäkringst. bär plac risk	-	-	-	-	443	443	-	443	-	-	-
Avsättn fondförsäk, försäkr.tagare bär plac risk	-	-	-	-	38 170	38 170	-	38 170	-	-	-
Avsättningar för andra risker och kostnader	-	-	-	-	-	-	1 060	1 060	-	-	-
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	-	122	122	-	122	122	122	122
Skulder avs dir. försäkring	-	-	-	-	-	-	68	68	-	-	-
Skulder avs återförsäkr.	-	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	449	449	-	449	449	449	449
Derivat	-	161	-	-	-	161	-	161	161	161	119
Övriga skulder	-	-	-	-	10 630	10 630	-	10 630	10 630	10 630	10 630
Uppl. kostn. och förutbet. int.	-	-	-	-	379	379	-	379	379	379	379
Summa skulder	-	161	-	-	50 192	50 353	105 693	156 046	11 740	11 740	11 698

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget, Mkr 2016-06-30	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen				Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella tillgångar och skulder	Summa finansiella tillgångar/skulder	Icke finansiella tillgångar/skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	Tillgångar och skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar								
Tillgångar											
Byggnader och mark	-	-	-	-	-	-	4 119	4 119	4 119	2 183	
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	6 080	6 080	-	6 080	10 136	7 103	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	411	-	-	411	-	411	411	411	
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-	-	347	347	-	347	502	347	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	1 484	-	-	1 484	-	1 484	1 484	1 484	
Aktier och andelar	53 678	-	-	-	-	53 678	-	53 678	53 678	35 827	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	97 260	-	-	-	-	97 260	-	97 260	97 260	93 052	
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	-	40	-	40	40	40	
Övriga lån	-	-	1 338	-	-	1 338	-	1 338	1 338	1 338	
Utlåning till kreditinstitut	-	-	782	-	-	782	-	782	782	782	
Derivat	-	191	-	-	-	191	-	191	191	383	
Placeringstillgångar för vilka livförsäkraren bär risk	549	-	-	-	-	549	-	549	549	549	
Övriga finansiella placeringstillgångar	10 294	-	-	-	-	10 294	-	10 294	10 294	10 294	
Återförsäkrares andel av försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	331	331	331	331	
Fordr. avs. dir. försäkr.	-	-	-	-	-	-	9	9	9	9	
Fordr. avs. återförsäkr.	-	-	-	-	-	-	8	8	8	8	
Aktuell skattefordran	-	-	-	-	-	-	33	33	33	33	
Övriga fordringar	-	-	18 230	-	-	18 230	-	18 230	18 230	18 230	
Materiella tillgångar	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	
Likvida medel	-	-	-	-	5 387	5 387	-	5 387	5 387	5 387	
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	792	-	-	792	-	792	792	792	
Förutbet. anskaffnin.kostn.	-	-	-	-	-	-	14	14	14	14	
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	-	-	26	-	-	26	-	26	26	26	
Summa tillgångar	161 781	191	23 104	-	11 814	196 889	4 513	201 403	205 614	178 623	
Skulder											
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	111 683	111 683	111 683	111 683	
Avsättn. villkorad återbäring, försäkringst. bär plac.risk	-	-	-	-	429	429	-	429	429	429	
Avsättn. fondförsäkr. försäkringst. bär plac. risk	-	-	-	-	553	553	-	553	553	553	
Avsättning för andra risker och kostnader	-	-	-	-	-	-	567	567	567	567	
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	-	103	103	-	103	103	103	
Skulder avs. direkt försäkring	-	-	-	-	-	-	3	3	3	3	
Skulder avs. återförsäkring	-	-	-	-	-	-	5	5	5	5	
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	8	8	-	8	8	8	
Derivat	-	215	-	-	-	215	-	215	215	96	
Övriga skulder	-	-	-	-	31 369	31 369	-	31 369	31 369	31 369	
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	-	291	291	-	291	291	291	
Summa skulder	-	215	-	-	32 753	32 968	112 258	145 226	145 226	145 107	

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Information om redovisade värden per kategori av finansiella instrument

Moderföretaget, Mkr 2015-06-30	Finansiella tillgångar/skulder värderade via resultaträkningen				Finansiella tillgångar som kan säljas	Andra finansiella tillgångar och skulder	Summa finansiella tillgångar/skulder	Icke finansiella tillgångar/skulder	Redovisat värde	Verkligt värde	Anskaffningsvärde
	Tillgångar och skulder som bestämts tillhöra kategorin	Innehav för handelsändamål	Lån och andra fordringar								
Tillgångar											
Byggnader och mark	-	-	-	-	-	-	3 514	3 514	3 514	2 121	
Aktier och andelar i koncernföretag	-	-	-	-	5 038	5 038	-	5 038	8 512	6 148	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, koncernföretag	-	-	411	-	-	411	-	411	411	411	
Aktier och andelar i intresseföretag	-	-	-	-	394	394	-	394	394	394	
Räntebärande värdepapper emitterade av, och lån till, intresseföretag	-	-	1 325	-	-	1 325	-	1 325	1 325	1 325	
Aktier och andelar	56 380	-	-	-	-	56 380	-	56 380	56 380	32 785	
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	93 864	-	-	-	-	93 864	-	93 864	93 864	90 685	
Lån med säkerhet i fast egendom	-	-	40	-	-	40	-	40	40	40	
Övriga lån	-	-	1 293	-	-	1 293	-	1 293	1 293	1 293	
Utlåning till kreditinstitut	-	-	390	-	-	390	-	390	390	390	
Derivat	-	611	-	-	-	611	-	611	611	593	
Placeringsstillgångar för vilka livförsäkraren bär risk	527	-	-	-	-	527	-	527	527	527	
Övriga finansiella placeringstillgångar	8 276	-	-	-	-	8 276	-	8 276	8 276	8 276	
Återförs andel av förs tekn avsättningar	-	-	-	-	-	-	422	422	422	422	
Fordr avs direkt försäkring	-	-	-	-	-	-	45	45	45	45	
Fordr avs återförsäkring	-	-	-	-	-	-	38	38	38	38	
Aktuell skattefordran	-	-	-	-	-	-	86	86	86	86	
Övriga fordringar	-	-	1 650	-	-	1 650	-	1 650	1 650	1 650	
Materiella tillgångar	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	
Likvida medel	-	-	-	-	4 099	4 099	-	4 099	4 099	4 099	
Upplupna ränte- och hyresintäkter	-	-	873	-	-	873	-	873	873	873	
Förutbetalda anskaffn.kostn.	-	-	-	-	-	-	18	18	18	18	
Övr. förutbetalda kostn. och upplupna intäkter	-	-	29	-	-	29	-	29	29	29	
Summa tillgångar	159 047	611	6 012	-	9 532	175 201	4 124	179 325	182 799	152 248	
Skulder											
Försäkringstekniska avsättningar	-	-	-	-	-	-	104 498	104 498	104 498	104 498	
Avs ft bär plac. risk villkorad återbäring	-	-	-	-	443	443	-	443	443	443	
Avs ft bär plac.risk fondförsäkr.	-	-	-	-	533	533	-	533	533	533	
Avsättn f andra risker och kostnader	-	-	-	-	-	-	707	707	707	707	
Depåer från återförsäkrare	-	-	-	-	122	122	-	122	122	122	
Skulder avs. direkt försäkring	-	-	-	-	-	-	45	45	45	45	
Skulder avs. återförsäkring	-	-	-	-	-	-	2	2	2	2	
Skulder till kreditinstitut	-	-	-	-	93	93	-	93	93	93	
Derivat	-	161	-	-	-	161	-	161	161	225	
Övriga skulder	-	-	-	-	11 597	11 597	-	11 597	11 597	11 597	
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-	-	-	-	272	272	-	272	272	272	
Summa skulder	-	161	-	-	13 060	13 221	105 252	118 472	118 472	118 536	

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Jämförelsesiffror i denna not har korrigerats för överensstämmelse med årsredovisningen 2015.

Information om finansiella instruments verkliga värden

I nedanstående tabell lämnas upplysningar om hur verkligt värde bestämts för de finansiella instrument som värderas till verkligt värde i balansräkningen. I not 1 Redovisningsprinciper i årsredovisningen för år 2015 återfinns beskrivningar om hur verkligt värde bestäms avseende tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i balansräkningen. Uppdelning av hur verkligt värde bestämts görs utifrån följande tre nivåer.

Nivå 1: enligt priser noterade på en aktiv marknad för samma instrument.

Nivå 2: utifrån direkt eller indirekt observerbar marknadsdata som inte inkluderas i nivå 1.

Nivå 3: utifrån indata som inte är observerbara på marknaden.

Under året har överföring av aktier och andelar skett från nivå 1 till nivå 2 till ett värde av 14 Mkr i koncernen och 14 Mkr i moderföretaget. Anledningen är att innehavet inte längre handlas på en aktiv marknad. Inga betydande överföringar har skett till eller från nivå 3 under året.

Koncernen, Mkr 2016-06-30	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Aktier och andelar	51 894	14	1 807	53 715
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	97 003	315	-	97 318
Derivat	61	129	-	191
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	10 294	-	10 294
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	37 072	-	-	37 072
S:a finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	186 030	10 752	1 807	198 590
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	-	37 322	-	37 322
Derivat	7	208	-	215
Övriga skulder	-	10 294	-	10 294
S:a skulder	7	47 824	-	47 831

Koncernen, Mkr 2015-06-30	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Aktier och andelar	54 438	-	1 984	56 422
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	93 494	565	-	94 059
Derivat	5	606	-	611
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	8 277	-	8 277
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	37 840	-	-	37 840
S:a finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	185 777	9 447	1 984	197 210
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	-	38 170	-	38 170
Derivat	15	146	-	161
Övriga skulder	-	8 279	-	8 279
S:a skulder	15	46 595	-	46 610

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

Moderföretaget, Mkr 2016-06-30	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Aktier och andelar	51 857	14	1 807	53 678
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	96 945	315	-	97 260
Derivat	61	129	-	191
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	10 294	-	10 294
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	549	-	-	549
S:a finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	149 412	10 752	1 807	161 972
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	-	553	-	553
Derivat	7	208	-	215
Övriga skulder	-	10 294	-	10 294
S:a skulder	7	11 054	-	11 061

Moderföretaget, Mkr 2015-06-30	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
Aktier och andelar	54 395	-	1 984	56 380
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	93 300	565	-	93 864
Derivat	4	606	-	611
Övriga finansiella placeringstillgångar	-	8 276	-	8 276
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisk	527	-	-	527
S:a finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen	148 225	9 448	1 984	159 657
Skulder				
Fondförsäkringsåtagande	-	533	-	533
Derivat	15	146	-	161
Övriga skulder	-	8 279	-	8 279
S:a skulder	15	8 958	-	8 973

Tilläggsinformation avseende innehav inom nivå 3

I tabellen nedan presenteras en avstämning mellan ingående och utgående balans för sådana finansiella instrument som värderats till verkligt värde i balansräkningen med utgångspunkt från en värderingsteknik som bygger på icke-observerbara marknadsdata (nivå 3).

Koncernen, Mkr 2016-06-30	Aktier och andelar
Ingående balans 2016-01-01	1 796
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	86
Anskaffningsvärde förvärv	60
Försäljningslikvid	-135
Utgående balans 2016-06-30	1 807

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2016-06-30¹⁾ 86

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Not 3. Finansiella tillgångar och skulder (forts.)

	Aktier och andelar
Koncernen, Mkr 2015-06-30	
Ingående balans 2015-01-01	1 447
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	117
Anskaffningsvärde förvärv	577
Försäljningslikvid	-342
Förflyttning in till nivå 3	185
Utgående balans 2015-06-30	1 984

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2015-06-30¹⁾ 117

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

	Aktier och andelar
Moderföretaget, Mkr 2016-06-30	
Ingående balans 2016-01-01	1 796
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	86
Anskaffningsvärde förvärv	60
Försäljningslikvid	-135
Utgående balans 2016-06-30	1 807

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2016-06-30¹⁾ 86

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

	Aktier och andelar
Moderföretaget, Mkr 2015-06-30	
Ingående balans 2015-01-01	1 447
Totalt redovisade vinster och förluster redovisat i årets resultat ¹⁾	117
Anskaffningsvärde förvärv	577
Försäljningslikvid	-342
Förflyttning in till nivå 3	185
Utgående balans 2015-06-30	1 984

Vinster och förluster redovisade i årets resultat för tillgångar som ingår i den utgående balansen 2015-06-30¹⁾ 117

¹⁾ Redovisas i kapitalavkastning, intäkter och kostnader samt orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar i årets resultat

Värderingstekniker och väsentliga indata för innehav tillhörande nivå 2

Folksam Liv har innehav i valutaterminer, aktieindexoptioner, swappar, kapitalandelsbevis, repor samt aktier vilka hänförs till värderingskategori 2.

Valutaterminer värderas med hjälp av noterad köpkurs mot svenska kronor för aktuell valuta och yieldkurvor för de två valutorna för aktuell löptid.

Aktieindexoptioner värderas med Black & Scholes värderingsmodell, med marknadsdata som input.

Swappar värderas med hjälp av yieldkurvor.

Kapitalandelsbevis/vinstandelsbevis avser lån till alternativa investeringsfonder, värdering baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren som följer värderingsprinciper enligt årsredovisningslagen (1995:1554). Fonderna offentliggör substansvärdet per andel för kapitalandelsbevisen/vinstandelsbevisen och innehaven är noterade på Nordic Growth Market NGM i Stockholm för NDX-segmentet.

Repor värderas med hjälp av reporänta och underliggande obligationer.

Aktier i nivå 2 är noterade men marknadsplatsen bedöms inte vara aktiv.

Värderingstekniker och väsentliga ej observerbara indata för innehav tillhörande nivå 3

Till nivå 3 hänförs andelar i investeringsfonder, onoterade aktier samt teckningsrätter.

Folksams innehav i investeringsfonder avser private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fond, fastighetsfond-i-fond. Fonderna värderas med alternativa värderingsmetoder för vilka observerbar indata inte finns tillgänglig. För private equityfonder och private equityfond-i-fonder baseras värdering på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren. Värderingen följer IPEVCs principer (International Private Equity and Venture Capital Valuation) utfärdade av EVCA (European Venture Capital Association), som är en sammanslutning av riskkapitalföreningar som har gått samman och tagit fram värderingsprinciper för beräkning av verkliga värden. Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas och kurssätts. IPEVCs värderingsmetoder inkluderar bl.a. användning av t.ex. diskonterat kassaflöde, substansvärdemetoden, nyligen genomförda transaktioner och multipelvärdering, som innebär att jämförelse görs av relativa värden för aktie och/eller företaget s.k. multiplar (nyckeltal).

Värdering av fastighetsfond-i-fond baseras på kurser och andelsvärden som erhålls från fondförvaltaren och följer INREVs principer (Investors in Non-listed Real Estate Vehicles). Det verkliga värdet beräknas genom att de underliggande tillgångarna i respektive fond marknadsvärderas.

Onoterade aktier värderas antingen med hjälp av prognostiserade diskonterade kassaflöden med icke noterad marknadsdata som input eller till substansvärdet. Innehav i ekonomiska föreningar vilka värderas till nominellt värde.

Teckningsrätter i nivå 3 är inte noterade på en aktiv marknad.

Osäkerhet föreligger avseende värdering av private equityfonder, private equityfond-i-fonder, hedgefond-i-fond, fastighetsfond-i-fond samt onoterade aktier. Det föreligger inte någon aktiv handel och inte heller några noterade marknadsdata och för större delarna av innehaven finns det inte annan observerbara marknadsdata att tillgå för denna typ av tillgångar.

Not 4 Poster inom linjen

Mkr	Koncernen			Moderföretaget		
	2016-06	2015-06	2015-12	2016-06	2015-06	2015-12
Ställda säkerheter	221 607	209 993	200 686	176 036	170 071	159 964
Eventualförpliktelser	622	486	648	622	486	648
Åtaganden	1 554	1 503	1 461	1 554	1 503	1 461

Not 5 Upplysningar om närstående

Samtliga bolag inom Folksam definieras som närstående på grund av dess gemensamma ledning. Väsentliga närstående relationer/bolag är mellan Folksam Liv och dess närstående bolag i Folksam (Folksam Sak-koncernen respektive Folksam Liv- koncernen, inklusive KPA Pension) samt övriga närstående parter.

Övriga närstående parter utgörs av nyckelpersoner, nyckelpersoners nära familjemedlemmar (enligt definitionen IAS 24.9) samt bolag som står under bestämmande eller betydande inflytande av nyckelpersoner eller deras nära familjemedlemmar. Med bolag avses alla typer av företag och organisationer förutom företag i Folksam och företag/organisationer med inflytande i Folksam genom styrelserepresentation.

Transaktioner med närstående består bland annat av kostnader för distribution, skadehantering, kundservice, försäkringsadministration och den gemensamma marknadsorganisationen. Därutöver avser transaktion med närstående: kapitalförvaltningskostnader, IT-kostnader samt administrativt stöd.

Inga väsentliga förändringar i de avtal och relationer mellan Folksam Liv och närstående bolag inom Folksam, som beskrivits i årsredovisningen för 2015, har skett under perioden.

Närståendetransaktioner

Följande transaktioner har skett med närstående, Mkr

	Erlagd ersättning		Erhållen ersättning	
	2016 Jan-jun	2015 Jan-jun	2016 Jan-jun	2015 Jan-jun
Närståendetransaktioner				
Folksam ömsesidig sakförsäkring	487	463	102	106
KPA AB	7	8	95	82
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	-	-	30	36
KPA Pensionstjänst AB	-	-	-	0
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	2	-	135	116
Folksam Service AB	-	-	9	6
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	-	-	18	18
KPA Livförsäkring AB (publ)	-	-	3	2
Tre Kronor Försäkring AB	0	-	0	-
Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ)	-	4	4	3
SalusAnsvar Personförsäkring AB	-	1	-	-
Saco Folksam Försäkrings AB	-	-	-	0
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	-	-	-3	6
Totalt	496	476	393	375
	Fordringar		Skulder	
	2016 jan-jun	2015 jan-jun	2016 jan-jun	2015 jan-jun
Utgående balanser vid delårets slut, Mkr				
Folksam ömsesidig livförsäkring	17	20	956	1 099
Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	-	-	161	281
Folksam LO Fondförsäkringsaktiebolag (publ)	2	1	-	-
Folksam Liv Fastighets AB	-	-	795	796
Förenade Liv Gruppörsäkring AB (publ)	-	-	0	16
KPA AB	4	-	-	2
KPA Pensionsförsäkring AB (publ)	-	19	-	-
KPA Pensionservice AB	9	-	-	2
Folksam Service AB	2	-	-	2
Folksam ömsesidig sakförsäkring	25	3	573	448
Folksam ömsesidig sakförsäkring	25	3	573	440
SalusAnsvar Personförsäkring AB	-	-	-	8
Övriga Folksamanknutna juridiska personer	3	6	2	-
Konsumentkooperationens pensionsstiftelse	3	6	2	-
Totalt	45	29	1 531	1 547

Not 6 Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter delårsperiodens slut.

Delårsrapporten har inte varit föremål för granskning av bolagets revisorer

Stockholm den 24 augusti 2016

Jens Henriksson
Verkställande direktör